

Krise- og sorgplan for Tranegårdskolen

"Vi er her for hinanden"

Handleplan for arbejdet med børn og personale i forbindelse med krise og sorg

Indholdsfortegnelse

Alvorlig sygdom hos elev	1
Alvorlig sygdom hos en elevs forældre	1
Når klassen mister en elev	2
Hvis dødsfaldet sker i ferien	3
Når en elev mister mor, far eller søskende	3
Ulykker i skolen	4
Alvorlig sygdom hos lærer/ pædagog	5
Når skolen mister en lærer/ pædagog	5
Længerevarende indsats og OmSorg	6
Henvisninger til professionelle sorggrupper og psykologisk hjælp	7

Tranegårdskolens krise- og sorgplan

Dette er Tranegårdskolens krise- og sorgplan, som anvendes i tilfælde af sygdom eller dødsfald eller andre krisesituationer. Denne plan skal bruges som en hjælp til pædagoger, lærere, ledere og andre fagprofessionelle i forbindelse med en krisesituation.

Sorgplanen skal samtidig være med til at støtte de ansatte i, hvilke handlemuligheder, der findes inden for håndtering af de følelsesmæssigt svære situationer. Den skal give forældre og elever følelsen af, at Tranegårdskolen er med til at støtte dem i processen.

På denne måde skal handleplanen fungere som et dynamisk redskab, der skal være med til at skabe en åben kultur for at "tale om og med hinanden" om det, som nogle gang kan være svært at bære alene. Yderligere skal sorgplanen give de involverede mulighed for inddragelse i det videre forløb, så det håndteres bedst muligt.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at alvorlig sygdom kan vare i adskillige år, og at der også i lang tid efter en krisesituation eller dødsfald kan være brug for støtte.

Alvorlig sygdom hos elev

Klasselæreren tager kontakt til forældrene med henblik på at indhente oplysninger. Forældrene vurderer selv, hvad de har behov for at dele med skolen. Formålet med kontakten er at kunne fortælle klassen, hvad der sker omkring den pågældende elev, så evt. rygtedannelse kan undgås.

Klasselæreren informerer skoleledelse og klasseteamet om dialogen med forældrene og tager sammen med forældrene stilling til, hvem der yderligere skal informeres. Her aftales det samtidig, hvilket behov barnet /familien har for kontakt eller besøg af kammeraterne.

Klasselæreren fortæller kort og præcist klassen om elevens sygdom. Hvis forældrene ønsker det og/eller har overskud til det, kan de inviteres til selv at gøre det.

Ved langvarig sygdom vil klasselæreren være det faste bindeled mellem skole og hjem.

Alvorlig sygdom hos en elevs forældre

Klasselæreren kontakter forældrene og informerer derefter skoleledelsen.

Klasselæreren tager sammen med forældrene stilling til, hvem der yderligere skal informeres.

Klasselæreren fortæller kort og præcist klassen om forældrerens sygdom. Hvis forældrene og eleven ønsker det og/eller har overskud til det, kan de inviteres til selv at gøre det.

Selv om det er forskelligt, hvordan man reagerer på alvorlig sygdom, er det ofte nogle af de samme tanker, følelser og reaktioner, der går igen. Det at have en alvorlig syg forælder kan sammenlignes med en form for stress, og alvorlig sygdom belaster hele familien.

Når klassen mister en elev

Når en elev dør, informeres skoleledelsen og klasselæreren som det første.

Den, der først får kendskab til dødsfaldet, giver beskeden videre.

Som opsamling kan Om Sorg Gruppen kontaktes omkring videre forløb.

Skoleledelsen/ klasselærer kontakter familien

1. Oplysninger om faktuelle forhold (Rygter manes i jorden).
2. Afklaring med familien om, hvad der evt. ikke må oplyses om.
3. Tilbyde familien hjælp og assistance fra skolens side.
4. Informere familien om, hvad der vil ske på skolen den efterfølgende første dag.
5. Afklaring med forældre, om hvordan de ønsker forløbet, og om de ønsker at deltage i en del af forløbet

Skoleledelsen orienterer den samlede personalegruppe samt øvrige involverede parter.

Ritualsæt træder i kraft:

1. Der flages på halv
2. Elever og personale samles til en kort mindehøjtidelighed

Elevens klasse:

1. Klasselæreren er i lokalet, når eleverne ankommer.
2. Elevens plads kan evt. være markeret på en speciel måde f.eks. med et lys.
3. Man taler nænsomt med eleverne om, hvad der er sket. Det er vigtigt, at eleverne får lov til at fortælle om deres oplevelser med klassekammeraten.
4. Klassen kan evt. arbejde med breve, tegninger, digte eller små historier til elevens forældre. Klassen kan evt. også se billeder af eleven.
5. Vær opmærksom på, at eleverne går ud og ind af sorgprocessen. Giv plads til en varieret skoledag, når de modtager informationen.

Klassens forældre underrettes skriftligt om dødsfaldet og eventuelle detaljer omkring begravelsen.

Oplysninger om begravelsen

Afklaring om, hvorvidt forældrene ønsker lærernes og klassekammeraternes deltagelse.

Hvis forældrene ønsker skolens deltagelse i begravelsen, deltager i hvert fald klasselæreren og gerne yderligere en af klassens øvrige lærere.

Tiden efter dødsfaldet

Kontakt til professionelle: Kommunalt kriseberedskab, skolepsykolog samt Om Sorg Gruppen. Se desuden vedhæftede links under "Henvisning til professionelle sorggrupper og psykologisk hjælp".

Hvis dødsfaldet sker i ferien

Den person, der først får kendskab til dødsfaldet kontakter ledelsen og / eller en medarbejder, der har tæt kontakt til afdøde i hverdagen.

Kontakt til hjemmet aftales med skoleledelsen

Blomster til og deltagelse i begravelsen

Skriftlig information til klassens forældre.

Mundtlig besked til alle medarbejdere

Mindestund arrangeres den første dag efter ferien

Når en elev mister mor, far eller søskende

Når en elev mister en meget nær slægtning, kræver det omgående handling af skoleledelsen, klasselærer, evt. en anden af klassens lærere (eller pædagoger) i samarbejde med én fra Om Sorg Gruppen.

Den, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter klasselæreren

Klasselæreren kontakter skoleledelsen

Klasselærer/ skoleledelsen kontakter familien:

Afklaring med familien, om hvordan de ønsker forløbet, og om de ønsker at deltage i det. Her kan klasselærer eller klassepædagog aftale et hjemmebesøg, hvor der tales med familien og evt. også eleven, om hvordan de ønsker forløbet skal foregå. Hvad må der oplyses og hvad kan skolen hjælpe med? Elevens klassekammerater skal forberedes på gode måder at spørge ind til eleven på, når vedkommende er tilbage på skolen.

Oplysning om konkrete facts om, hvad der er sket. (Rygter skal undgås)

Fortælle om, hvad der vil ske på skolen den første dag efter dødsfaldet

Klasselæreren/ skoleledelsen orienterer klassens lærere, GFO og eventuelle holdkammerater/elevens klasse:

Klasselæreren er i klassen, når eleverne kommer

Man taler grundigt med eleverne om, hvad der er sket (rygter skal manes i jorden).

Det er vigtigt, at eleverne får lov til at tale om deres egne følelser

Eleverne skal forstå, at deres kammerat har brug for dem til at tale med og til at lege med (- man kan godt lege, selvom man sørger). Kammeraten må på ingen måde isoleres.

Klassen planlægger sammen med klasselæreren modtagelsen af eleven.

Klassens forældre underrettes så hurtigt som muligt skriftligt om dødsfaldet og begravelsen

Oplysninger om begravelsen

Afklaring om, hvorvidt familien ønsker lærernes og klassekammeraternes deltagelse.

Hvis familien ønsker deltagelse, deltager som minimum klasselæreren.

Tiden efter dødsfaldet

Efter begravelsen orienteres hjemmet om evt. støtteforanstaltninger - psykolog, sorggruppe og lignende - se links til "Kræftens Bekæmpelse" og "Børn, unge og sorg".

Hvis dødsfaldet sker i ferien

Den person, der først får kendskab til dødsfaldet kontakter ledelsen og / eller en medarbejder, der har tæt kontakt til afdøde i hverdagen.

Kontakt til hjemmet aftales

Blomster til og deltagelse i begravelsen arrangeres

Første dag efter ferien orienteres klassen og hjemmene (se tidligere).

Ulykker i skolen

Når en elev kommer alvorligt til skade i skoletiden.

Choktilstand hos omgivende elever og lærere er forventelig, og disse kan have brug for psykologisk krisehjælp.

Hændelsen finder sted på skolen

Forlad under ingen omstændigheder den tilskadekomne, kontakt kontoret/ nærmeste medarbejder via budbringer (elev / medarbejder).

Stands ulykken.

Ring 112. Eleven ledsages af kendt voksen i ambulancen.

Yd førstehjælp til ambulancen kommer.

Herefter overtages forløbet af ledelsen:

Kontakt til familien.

Kontakt til tillidsrepræsentant.

Kontakt til professionel kommunal krisehjælp.

Evt. kontakt til politi.

Der træffes beslutning om, hvordan klassen og den implicerede lærer kan bearbejde hændelsesforløbet bedst muligt.

Skolens øvrige personale orienteres ved førstkommende lejlighed.

Hændelsen finder sted uden for skolen

Forlad under ingen omstændigheder den tilskadekomne.

Undgå at ulykken udvikler sig yderligere (stop al aktivitet).

Ring 112 + politi.

Yd førstehjælp.

Kontakt skolen, der omgående skal sende forstærkning i form af en fra skoleledelsen og en lærer.

Herefter overtages forløbet af ledelsen som ovenfor.

Alt efter ulykkens omfang og udfald følges Krise- og sorgplanen.

Alvorlig sygdom hos lærer/ pædagog

Skolelederen orienterer personalet om sygdommen.

Elever og forældre informeres for at mane rygter til jorden.

Der afsættes tid til at tale med eleverne om lærerens/ pædagogens tilstand i respekt for ønsker om fortrolighed fra den sygdomsramtes side. Eleverne sender i samråd med skolens ledelse en hilsen til medarbejderen.

Skoleledelsen bevarer kontakten til medarbejderen i sygdomsperioden.

Frekvensen af kontakt til den sygdomsramte lærer baseres på individuelle skøn.

Når skolen mister en lærer/ pædagog

Når en lærer/ pædagog dør, kræver det omgående handling af skoleledelsen. Dette sker i samråd med det kommunale kriseberedskabskorps.

Den første, der får kendskab til dødsfaldet, kontakter skoleledelsen.

Skoleledelsen kontakter familien, indhenter oplysninger og aftaler om:

Konkrete facts om, hvad der er sket (rygte manes i jorden)

Hvordan familien ønsker forløbet

Hvad skolen kan hjælpe med

Hvad der vil ske på skolen den efterfølgende første dag

Skolelederen orienterer det samlede personale.

Der tages specielt hånd om afdødes eventuelle klasse både informationsmæssigt og terapeutisk

Skoleledelsen kontakter øvrige involverede parter

Ritualsæt træder i kraft, således at der flages på halv og skolens personale og elever samles til en kort mindehøjtidelighed

Hvis det er muligt, bør den efterfølgende time være en "klasselærertime".

For den involverede klasse vurderes det akutte behov for særlig støtte.

Det er vigtigt, at eleverne får lov til at tale om deres oplevelser med den afdøde.

De berørte klassers forældre underrettes skriftligt om dødsfaldet sammen med oplysninger om begravelsen og afklaring af, hvorvidt familien ønsker lærernes og elevernes deltagelse

Hvis dødsfaldet sker i ferien

Den person, der først får kendskab til dødsfaldet, kontakter skoleledelsen

Kontakt til familien aftales

Blomster og deltagelse i begravelsen

Mundtlig besked til skolens personale

Mindestund arrangeres den første dag efter ferien (se ovenfor)

Længerevarende indsats og OmSorg

Som tidligere nævnt er det vigtigt at være opmærksom på at få fulgt op på støtten omkring de/den sorg- eller kriseramte elev efter den første akutte tid. Sorg og krise, i forbindelse med død, skilsmisse eller sygdom i familien, kan være en kompleks størrelse med mange faser, hvor den ramte elev i perioder kan gå ind og ud af sorgen/ krisetilstanden. Det er derfor vigtigt løbende at få fulgt op på elevens situation, så man undgår ensomhed og frustration, og i værste fald at eleven måske begynder at trække sig helt fra det sociale fællesskab.

Det er vigtigt at skabe en åben kultur på skolen, hvor der alt efter behov, er mulighed for fortsat at snakke åbent omkring krise og sorg, samtidigt med at skolen sørger for at holde en tæt kontakt til hjemmet i hele sorg- og kriseperioden. Ligeledes kan det være en god idé, at det berørte personale udveksler tanker og erfaringer, så eleven kan få den bedst mulige støtte.

Sorg og krise kan også tages op i klassen som et emne, hvis der er behov for det. Således lærer børnene at tale om sorg og andre svære følelser, og de får et mere nuanceret sprog omkring nogle lidt "tungere" emner. De lærer tilmed at drage omsorg for hinanden og at støtte hinanden i svære situationer, hvilket er værdifulde ting at have med sig siden i livet.

Som en sideløbende opfølgning kan det anbefales, at den berørte elev kommer i en sorggruppe, hvor barnet har mulighed for dele tanker og følelser med andre børn i samme situation.

På Tjørnegårdsskolen har de etableret en sorggruppe, som er et tilbud for samtlige elever i Gentofte Kommune. Skolen har mulighed for at etablere en kontakt med gruppen, hvis der skulle være behov for dette.

Henvisninger til professionelle sorggrupper og psykologisk hjælp

Dette er en liste over steder, som lærere, pædagoger og andre ansatte på Tranegårdskolen kan bruge som støtte til eleven og/ eller elevens familie, der ønsker professionel hjælp til at håndtere sorg og krise situationer.

www.omsorg.dk

www.bornungesorg.dk

<http://tjoernegaard.skoleporten.dk/sp> (se beskrivelse af Tjørnegårdsskolens Sorggruppe under sorgplanen på Tranegårdskolens hjemmeside)

Indskolingslederen samler relevant materiale fra Børn, Unge og Sorg, som medarbejdere kan hente og udlevere til familierne, hvis der bliver behov for dette. Der vil også være en bog fra kræftens Bekæmpelse vedrørende fagfolks håndtering af sorgprocesser. Denne vil også være tilgængelig elektronisk på skolens hjemmeside.

Ydermere er der et link til et radioprogram om børn i sorg, med interview af Kræftens Bekæmpelses pædagogiske konsulent samt projektchef for 'OmSorg', Per Bøge;

<http://www.dr.dk/p1/sproglaboratoriet/sproglaboratoriet-149/>

Ønskes der yderligere litteratur på området, kan denne litteratur være en hjælp:

"Forældrenes bog" – Inspirationsmateriale til børneforældre, Kræftens Bekæmpelse af Per Bøge og Jes Dige

"At forstå sorg – teoretiske og praktiske perspektiver" af Jesper Roesgaard Mogensen & Preben Engelbrekt

"Sorg hos børn – en håndbog for voksne" af Atle Dyregrov

"Børn, unge og sorg" - <http://www.bornungesorg.dk/min-far-eller-mor-er-syg/>

Egmontrapporten 2004 – *"Alvorlig sygdom og sorg"*, udarbejdet af Egmont Fonden.

"Sammen løfter vi hinanden"